

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK

ZÁVAZKY

JUDr. Eva Dobrovolná

ZÁVAZKOVÉ PRÁVO

obecná část

Základní zásady I.

- **závazek** označuje vztah mezi věřitelem a dlužníkem, jehož obsahem jsou práva a povinnosti těchto dvou (či více) osob v rámci tohoto vztahu. Věřitel má **pohledávku** – tj. právo od dlužníka požadovat, aby pro něj (či pro jiného) např. něco vykonal. Naopak dlužník má **dluh**.
- Právní úprava závazkového práva je dispozitivní; závazky mají účinky inter partes.
- Prvky závazkového právního vztahu:
 - A) SUBJEKTY
 - B) OBJEKT
 - C) OBSAH (+ naturální závazky)
- **Sjednocení smluvního práva**
- **Důraz na autonomii vůle smluvních stran**
- **Ochrana slabší smluvní strany**
- **Ochrana spotřebitele**

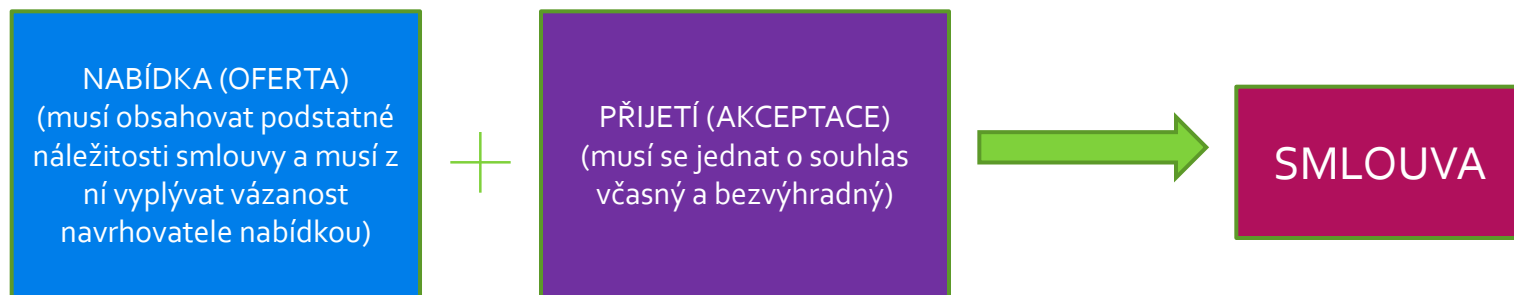
Základní zásady II.

- **DRUHY ZÁVAZKŮ:**
 - A) kauzální a abstraktní
 - B) synallagmatické a asynallagmatické
 - C) úplatné a bezúplatné
 - D) jednoduché a společné (Společné závazky: záleží, zda je plnění dělitelné nebo nedělitelné. U nedělitelného plnění dlužnická/věřitelská solidarita)

- **ZPŮSOB VZNIKU ZÁVAZKŮ:**
 - A) SMLUVNÍ ZÁVAZKY
 - Kontraktní
 - Kvazikontraktní (např. nepřikázané jednání)
 - B) MIMOSMLUVNÍ ZÁVAZKY
 - závazky deliktní
 - Závazky kvazideliktní (např. bezdůvodné obohacení)
 - z jiných právních skutečností

Uzavírání smluv I.

- Smlouva je projev vůle, který působí následky v něm vyjádřené, ale i následky plynoucí ze zákona, dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran.
- Postup při uzavření smlouvy
 - Může být sjednán nebo vyplývat ze zákona
 - Povinnosti předsmluvní
 - Informační povinnost
 - Povinnost jednat poctivě
 - Povinnost chránit důvěrné informace

Uzavírání smluv II.

- Smlouvy pojmenované a nepojmenované
- Součástí smluv bývají často soukromé obchodní podmínky. Lze sjednat, že budou přiměřeně jednostranně změněny, ovšem dotčené straně to musí být oznámeno a musí mít právo změnu odmítnout či ukončit závazek. Neočekávaná ustanovení jsou neúčinná.
- Forma smlouvy
- Zvláštní způsoby uzavírání smluv
 - Veřejná soutěž
 - Dražba
 - Veřejná nabídka
 - Veřejný příslib
- Smlouva o smlouvě budoucí
 - Zavazuje uzavřít po vyzvání (vyzvat lze do smluvené doby, jinak 1 rok) budoucí smlouvu; musí obsahovat budoucí ujednání alespoň obecným způsobem.
 - Možnost soudu určit obsah smlouvy
 - Změna okolností je důvodem zániku povinnosti budoucí smlouvu uzavřít.

Vybrané instituty obecné části závazkového práva I.

- **Předsmluvní odpovědnost** - Pokud někdo zahájí jednání o smlouvě jen na oko nebo v takovém jednání pokračuje, aniž má v úmyslu smlouvu skutečně uzavřít, má být odpovědný za případnou škodu, která druhé straně vznikne
 - **Změna okolností** - Dojde-li po uzavření smlouvy k podstatné změně okolností, která působí hrubý nepoměr v právech a povinnostech stran, zakládají ustanovení § 1765 a násl. straně právo domáhat se vůči druhé straně toho, aby bylo obnoveno jednání o smlouvě za účelem její změny. Pokud se strany v přiměřené lhůtě nedohodnou na změně smlouvy, může se kterákoli z nich obrátit na soud a požadovat, aby závazek změnil či zrušil
 - **Lichva a neúměrné zkrácení** - jako neúměrné zkrácení NOZ označuje případy, kdy se strany zaváží k vzájemnému plnění, přičemž plnění jedné ze stran je v hrubém nepoměru k tomu, co poskytla protistrana
 - **Úroky z prodlení** - § 1806 připouští, aby si strany ujednaly placení úroků z úroků již splatných; k ochraně dlužníka slouží pravidlo § 1805, dle něhož může věřitel, který bezdůvodně otál s uplatněním své pohledávky, požadovat úroky maximálně do výše jistiny.
-

Vybrané instituty obecné části závazkového práva II.

- **Smlouvy uzavírané adhézním způsobem** – aby nedocházelo k tomu, že silnější strana jednostranně vnutí slabšímu smluvnímu partnerovi smluvní podmínky, jejichž obsah neměl možnost reálně ovlivnit, stanoví §§ 1798 - 1801 NOZ určité ochranné limity.

Adhézní smlouva je smlouva, jejíž základní podmínky byly určeny jednou ze smluvních stran nebo podle jejich pokynů, aniž měla slabší strana příležitost obsah těchto základních podmínek ovlivnit

- **Záloha** – to, co dala jedna strana druhé před uzavřením smlouvy
- **Závdavek** – potvrzuje uzavření smlouvy, musí být ujednáán a dán nejpozději při uzavření smlouvy; pokud není dluh splněn tím, do dal závdavek, může si druhá strana závdavek ponechat. Pokud tato druhá strana dala závdavek, má právo požadovat, aby jí bylo vydáno dvojnásobně tolik nebo aby dlužník splnil dluh a není-li to možné, pak náhradu škody
- **Spotřebitelské smlouvy:**
 - Spotřebitel: každý člověk, který jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti či mimo rámec samostatného výkonu povolání
 - Podnikatel : ten, kdo vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem a činí tak soustavně za účelem dosažení zisku
 - Informační povinnosti podnikatele
 - Zakázaná ujednání
 - Uzavírání smluv distančním způsobem (na dálku)
 - Uzavírání smluv mimo obchodníprostory
 - Neobjednané plnění
 - Finanční služby
 - Timesharing (dočasné užívání ubytovacího zařízení a jiné rekreační služby)

Změna závazků

- Změna v subjektech závazku
 - Změna v osobě věřitele (postoupení pohledávky)
 - Změna v osobě dlužníka
 - Převzetí dluhu
 - Přistoupení k dluhu
 - Postoupení smlouvy
 - Změna v obsahu závazku
 - Novace
 - Narovnání
-

Děkuji za pozornost

Info k novému občanskému zákoníku:
www.obcanskyzakonik.justice.cz